

EU-lainsäädännön yksinkertaistaminen ja täytäntöönpano

Kokous

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Hallitusohjelman mukaisesti komission työohjelmasta laaditaan vuosittain konkreettinen EU-vaikuttamisstrategia Suomen edun kannalta keskeisistä EU-kysymyksistä. Yksi valituista ennakkovaikuttamisen painopisteistä on sääntelyn yksinkertaistaminen ja toimenpanon tehostaminen osana strategisen kilpailukyvyn vahvistamista. Tällä E-selvityksellä tiedotetaan eduskuntaa valtioneuvoston ennakkovaikuttamisen painopisteestä.

Komissio julkaisi 11.2.2025 tiedonannon ”Yksinkertaisemmin ja nopeammin toimiva EU: tiedonanto lainsäädännön täytäntöönpanosta ja yksinkertaistamisesta” (COM(2025) 47 final). Tiedonanto julkaistiin komission työohjelman kanssa samanaikaisesti, ja siinä kuvataan komission näkemyksiä EU-sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja täytäntöönpanemiseksi seuraavien viiden vuoden aikana.

Tiedonannossa mainittuihin komission yksittäisiin ehdotuksiin otetaan kantaa tarkemmin niiden ilmestyttyä laadittavissa eduskuntakirjelmissä.

Suomen kanta

Yleistä

Suomi korostaa paremman sääntelyn työn pitkäjänteisyyttä ja johdonmukaisuutta. Suomi pitää tärkeänä, että sääntelyn yksinkertaistaminen ja täytäntöönpano on nostettu komission kauden painopisteeksi. EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden tulee vastata yhdessä paremman sääntelyn hyväksi tehtävästä työstä.

Vuoropuhelua komission ja jäsenvaltioiden välillä tarvitaan EU-säädöksen elinkaaren kaikissa vaiheissa, ennakkovaikuttamisesta jälkiarviointiin. EU-sääntely ja kansallinen sääntely ovat monin tavoin vuorovaikutussuhteessa. Merkittävä osa kansallisesta lainsäädännöstä on EU-peräistä, mikä korostaa EU:n paremman sääntelyn työn merkitystä.

Etenkin sisämarkkinasääntelyn osalta ensisijaisena lähtökohtana on mahdollisimman yhtenäisesti sovellettava EU:n laajuinen sääntely, jolla korvataan jäsenvaltiokohtainen sääntely. Täten luodaan yhtenäinen sääntely-ympäristö jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden yrityksillekin. Paremman sääntelyn toimet tulee suhteuttaa EU-sääntelyn ensisijaisen tavoitteiden toteuttamiseen.

Sääntelyn yksinkertaistaminen ja taakan vähentäminen

Suomen tavoitteena on parempi ja vähäisempi EU-sääntely (E 58/2023 vp). Suomi tukee komission tavoitteita sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Suomi toimii määrätietoisesti kilpailukyvyllä haitallisen EU-sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja joustavoittamiseksi sekä kansallisten erityispiirteiden huomioimiseksi. Osana strategisen kilpailukyvyn vahvistamista toimien tavoitteena tulisi olla nykyistä enustettavampi ja vakaampi yritysten toimintaympäristö. (E 7/2025 vp) Suomi tukee myös komission aiempaa läpinäkyvämpää ja systemaattisempaa lähestymistapaa sääntelyn yksinkertaistamiseen ja hallinnollisen taakan vähentämiseen.

Suomi pitää hyödyllisenä komission lähestymistapaa, jossa sääntelyä yksinkertaistetaan useita säädöskokonaisuuksia kattavilla, hallinnollisen taakan keventämiseen keskittyvillä Omnibus-paketeilla. On hyvä, että komissio on ilmoittanut tarkastelevansa yksinkertaistamistoimia laajemmin myös osana tulevia aloitteita. Suomi korostaa komission huolellisia vaikutusarviointoja ja sidosryhmien kuulemisia lainsäädännön valmistelussa.

Suomi korostaa, että sääntelyn yksinkertaistamisessa tulisi keskittyä yrityksille kohtuuttoman raskaiden velvoitteiden karsimiseen, suhteettomien raportointivelvoitteiden määrän ja raportointitiheyden karsimiseen ja taakan keventämiseen erityisesti pk-yritysten osalta. Päällekkäisiin raportointivelvoitteisiin ja eri säädöksistä johtuvien velvoitteiden johdonmukaisuuteen tulisi kiinnittää erityistä huomiota myös yksinkertaistamistyössä. Raportointivelvoitteiden valumista arvoketjussa isommilta yrityksiltä pienemmille tulisi mahdollisuuksien mukaan rajoittaa.

Suomi tukee digitaalisia ratkaisuja, joilla tuetaan lainsäädännön yksinkertaistamista ja täytäntöönpanoa. Aloitteiden valmistelussa tulisi ottaa huomioon niiden täytäntöönpano. Suomi korostaa, että digitaalisten ratkaisujen olisi oltava yhteentoimivia ja käyttäjäystävällisiä.

Suomi tukee yritysten, erityisesti pk-yritysten raportointitaakan vähentämistä koskevia määrällisiä tavoitteita. Kevennystoimien tulisi johtaa konkreettisiin kilpailukykyä parantaviin tuloksiin. Sääntelyn yksinkertaistamisen tulisi edistää myös julkisen hallinnon, mukaan lukien sääntelyä valvovien viranomaisten, hallinnollisen taakan keventämistä. (E 8/2025 vp) On hyvä, että komissio tarkastelee yksinkertaistamistoimia raportointivelvoitteiden lisäksi laajemmin hallinnollisen taakan keventämisen näkökulmasta.

Sääntelyn yksinkertaistamisen ohella Suomi tavoittelee sitä, että uudet EU-säädökset olisivat jatkossa yritysten, kansalaisten ja jäsenvaltioiden kannalta oikeasuhteisia, sujuvia ja selkeitä. Myös sääntelyn ennakoitavuuteen ja täytäntöönpantavuuteen tulee kiinnittää huomiota. Mahdolliset uudet raportointivelvoitteet eivät saisi olla liian yksityiskohtaisia tai kuormittavia. On tärkeää, että sidosryhmiä kuullaan ja yrityksille annetaan myös riittävästi aikaa toimeenpanna vaatimukset huomioiden myös delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten tuottamat vaatimukset.

Suomi katsoo, että komission tulisi soveltaa sen omaa ”yksi sisään, yksi ulos” -periaatetta läpinäkyvästi ja kattavasti sekä mahdollisimman vähäisin poikkeuksin.

Laadukkaat vaikutustenarvioinnit

Suomi katsoo, että komission tulisi laatia merkittävistä EU-aloitteista, mukaan lukien kaikki merkittävät delegoidut säädökset ja täytäntöönpanosäädökset, laadukkaat vaikutustenarvioinnit. Yksittäisten ehdotusten arvioinnin lisäksi tulee arvioida eri aloitteiden kumulatiivisia vaikutuksia. (E 59/2023 vp) Suomi korostaa, että sääntelyntarkastelulautakunta voisi ottaa tarkasteltavakseen myös niitä komission säädösehdotuksia, joista ei ole laadittu vaikutustenarviointia. Ennen ehdotuksen antamista komission tulisi arvioida sen yhteensopivuutta olemassa olevan sääntelyn kanssa. Suomi korostaa, että komission tulisi hyödyntää tehokkaasti kilpailukykytarkistusta ja pk-yritystestiä. Komission tulisi lisäksi arvioida ja seurata jo annetun sääntelyn vaikutuksia ja toimivuutta.

Suomi korostaa tarvetta varmistaa sääntelyssä sisäisten ja ulkoisten politiikkaratkaisujen johdonmukaisuus, näin tuetaan myös EU:n houkuttelevuutta yhteistyökumppanina ja investointikohteena. (E 8/2025 vp) Ulkoisten vaikutusten huomioimiseksi komission tulisi arvioida järjestelmällisesti vaikutuksia kansainväliseen kauppaan, kolmansiin maihin ja EU:n yritysten kilpailukykyyn.

Suomi tukee komission ehdotusta laatia menetelmä, jonka avulla voidaan arvioida lain-säädäntöprosessin aikana tehtyjen muutosten vaikutuksia. Suomi korostaa, että menetelmän tulisi olla yksinkertainen, selkeä, helppokäyttöinen ja pragmaattinen, jotta sen käyttö ei tarpeettomasti viivästytä lainsäädäntöprosessin etenemistä.

EU-säädösten parempi täytäntöönpano

Suomi korostaa, että EU-sääntöjen toimeenpanon varmistaminen on jäsenvaltioiden ja komission yhteinen tehtävä.

Suomi tukee komission työtä EU-lainsäädännön täytäntöönpanon ja sen valvonnan tehostamiseksi. Se, että EU-säädökset pannaan oikeasisältöisesti ja -aikaisesti täytäntöön, on tärkeää myös EU:n hyväksyttävyyden, jäsenvaltioiden välisen luottamuksen kannalta sekä yritysten ja kansalaisten näkökulmasta. Täytäntöönpanoon on kiinnitettävä huomiota jo EU-lainsäädännön valmisteluvaiheessa.

Tehokas täytäntöönpano edellyttää, että täytäntöönpantavat säädökset ovat mahdollisimman selkeitä yhdenmukaisen toimeenpanon varmistamiseksi. Ehdotetun säädösinstrumentin soveltuvuus tulee arvioida tapauskohtaisesti (E 157/2022 vp). Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden noudattaminen on keskeistä EU-sääntelyn hyväksyttävyyden ja toimivuuden kannalta (E 64/2021). EU-säädöksistä on myös selkeästi käytävä ilmi mahdollinen kansallinen liikkumavara. Kansallisesti olisi kuitenkin vältettävä tarpeetonta ylisääntelyä ja hallinnollisen taakan lisäämistä.

Suomi pitää kannatettavana komission tavoitetta tehdä tiiviimpää yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa täytäntöönpanoasioissa muun muassa laatimalla merkittävän EU-säädöksen viimeistelyvaiheessa täytäntöönpanostrategian.

Suomi korostaa, että asianmukaista täytäntöönpanoa edistää myös se, että komissio perustaa ja hyödyntää asiantuntijaryhmiä ja muita vastaavia kokoonpanoja, joissa jäsenvaltiot voivat keskustella täytäntöönpanokysymyksistä. Sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon valvonnan työryhmän (SMET) työtä tulee jatkaa. Suomi tukee komission pyrkimyksiä laajentaa SMET-toimintamallia myös muille aloille.

Suomi tukee komission tavoitetta, jonka mukaan se tehostaa sidosryhmäyhteistyötä kerätäkseen palautetta täytäntöönpanon toimivuudesta ja sen mahdollisesta parantamisesta. Suomi pitää myönteisenä, että kukin komissaari järjestää vuosittain vähintään

kaksi täytäntöönpanovuoropuhelua sidosryhmien kanssa. Suomi katsoo, että sidosryhmiltä kerätyn tiedon tulee olla tarvittavilta osin myös jäsenvaltioiden käytettävissä.

Suomi pitää tärkeänä digitaalisen rajat ylittävän hallinnollisen yhteistyön helpottamista ja olemassa olevien työkalujen käytön edistämistä sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanossa. Tehokkaan täytäntöönpanon edellytys on asianmukaiset digitaaliset valmiudet ja asianmukainen data.

Politiikan täytäntöönpanon tuloksellisuuden kannalta on keskeistä, että yhteiset säännöt pannaan täytäntöön oikea-aikaisesti ja että niitä noudatetaan mahdollisimman yhdenmukaisesti jäsenvaltioissa. Suomi tukee komission tavoitetta toteuttaa nopeita ja määrätietoisia valvontatoimia tilanteissa, joissa EU-lainsäädännön täytäntöönpanossa ja soveltamisessa esiintyy puutteita. Rikkomustilanteissa vaikutuksia tulee arvioida ennen kaikkea kansalaisten ja yritysten kannalta. Näin ollen on hyvä, että komissio jatkaa strategista toimintamalliaan, jossa käsitellään ensisijaisesti rikkomuksia, joiden vaikutukset yleiseen etuun ja elinkeinoelämän etuihin ovat kaikkein suurimmat. On hyvä, että komissio auttaa jäsenvaltioita välttämään rikkomuksia ennalta.

Pääasiallinen sisältö

Hallitusohjelman mukaan vuosittain laaditaan konkreettinen EU-vaikuttamisstrategia Suomen edun kannalta keskeisistä EU-kysymyksistä.

Valitut vuoden 2025 ennakkovaikuttamisprioriteetit ovat vaikutuksiltaan laajoja ja poikisektoraalisia, ja niiden suhteen on vaikutettava erityisen aktiivisesti ennakolta, sitoen myös eduskunta sekä keskeiset sidosryhmät mukaan ennakkovaikuttamislinjausten laamiseen.

Sääntelyn yksinkertaistaminen ja toimeenpanon tehostaminen osana strategisen kilpailukyyn vahvistamista on yksi valtioneuvoston ennakkovaikuttamisen pääprioriteeteista komission vuoden 2025 työohjelmassa.

Valtioneuvosto laatii kustakin määritellystä EU-ennakkovaikuttamisen pääprioriteetista E-selvityksen eduskunnalle.

Komission tiedonanto EU-lainsäädännön täytäntöönpanosta ja yksinkertaistamisesta

I Johdanto

Komissio julkaisi 11.2.2025 työohjelman vuodelle 2025 (COM(2025) 45 final). Sen rinnalla komissio julkaisi tiedonannon otsikolla ”Yksinkertaisemmin ja nopeammin toimiva EU: tiedonanto lainsäädännön täytäntöönpanosta ja yksinkertaistamisesta” (COM (2025) 47 final). Komission tiedonannossa esitetään vuosille 2024–2029 sääntelyn täytäntöönpanon ja yksinkertaistamisen ohjelma, jolla luodaan vauras, vähähiilinen ja häiriönsietokykyinen EU. Tiedonannossa tuodaan esille, miten komissio aikoo seuraavan viiden vuoden aikana edistää EU-säädösten täytäntöönpanoa käytännössä sekä vähentää hallinnollista taakkaa ja yksinkertaistaa EU:n sääntöjä. Tiedonanto sisältää tavoitteita ja välineitä, joiden avulla voidaan keventää sääntelytaakkaa, parantaa kilpailukykyä ja resilienssiä sekä parantaa kansalaisten ja yritysten tilannetta nopeasti ja mielekkäällä tavalla. Sääntely- ja toimintakulttuurin muutos kattaa koko komission. Tiedonannossa korostetaan, että komissio ottaa paremman sääntelyn periaatteet ja oikeusvarmuuden asianmukaisesti huomioon EU-lainsäädäntöä laadittaessa. Tavoitteena on myös varmistaa, että täytäntöönpanoon liittyvät näkökohdat otetaan huomioon jo EU-lainsäädäntöä laadittaessa.

II EU:n toimenpiteiden tuloksellisuus

- a. tiiviimpi yhteistyö jäsenvaltioiden kanssa
- b. panostukset hallinnollisiin valmiuksiin, digitaalisiin välineisiin ja dataan
- c. tehokkaampi sidosryhmäyhteistyö
- d. nopeat ja määrätietoiset noudattamisen valvontatoimet

Tiedonannossa korostetaan, että puutteet EU-lainsäädännön täytäntöönpanossa ja sisämarkkinoiden loppuunsaattamisessa heikentävät EU:n vaurautta ja kilpailukykyä. Komissio tuo esille, että täytäntöönpanossa vaaditaan jäsenvaltioiden ja komission yhteistyötä. Komissio lisää vuoropuhelua jäsenvaltioiden kanssa ja antaa niille enemmän tukea, jotta EU-lainsäädännön täytäntöönpano toteutuisi oikeasisältöisesti ja -aikaisesti. Merkittävän EU-säädöksen viimeistelyvaiheessa komissio tulee säännönmukaisesti laatimaan täytäntöönpanostrategian siitä, miten komissio tukee jäsenvaltioita täytäntöönpanoprosessin aikana. Strategiassa yksilöidään muun muassa täytäntöönpanoon liittyviä haasteita, täytäntöönpanon tuki- ja seurantatoimia sekä aikataulu. Sen laatimiseksi on tärkeää, että komissio saa varhaisessa vaiheessa tarpeellisia tietoja jäsenvaltioilta ja sidosryhmiltä.

Täytäntöönpanoa komissio edistää myös laatimalla esitetyt selittäviä asiakirjoja eli yleensä niin sanottuja vastaavuustaulukoita ja etenemissuunnitelmia, jotka jäsenvaltiot osaltaan täyttävät. Komission mukaan sen olisi suotavaa saada myös tieto siitä, jos jäsenvaltio aikoo säätää EU-lainsäädännön vaatimuksia pidemmälle meneviä kansallisia velvoitteita (ylisääntely, niin sanottu gold-plating).

Komissio perustaa asiantuntijaryhmiä ja muita vastaavia kokoonpanoja, joissa jäsenvaltiot voivat keskustella täytäntöönpanokysymyksistä paitsi komission kanssa myös keskenään. Tiedonannossa mainitaan erikseen, että hyväksi voidaan käyttää esimerkiksi sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon valvontaa käsittelevän työryhmän (SMET) vapaaehtoisuuteen perustuvaa toimintamallia.

Toiseksi komissio korostaa, että tehokas täytäntöönpano perustuu toimivaan julkishallintoon. Täytäntöönpanoon osallistuvilla tahoilla tulee olla asianmukaiset digitaaliset valmiudet ja asianmukainen data saatavilla. EU:lla on välineitä ja ohjelmia, joilla tuetaan jäsenvaltioiden toimintaa koskien EU-sääntelyn täytäntöönpanoa, sekä sen seurantaa ja arviointia. Tiedonannossa mainitaan erikseen teknisen tuen väline sekä eurooppalaisen hallinnollisen alueen (ComPact) puitteissa annettava tuki. Lisäksi komissio helpottaa sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän puitteissa digitaalista rajat ylittävää hallinnollista yhteistyötä sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanossa.

Kolmanneksi komissio tuo esille, että se tulee tehostamaan sidosryhmäyhteistyötä kerätäkseen palautetta täytäntöönpanon toimivuudesta ja sen mahdollisesta parantamisesta. Kukin komissaari järjestää vuosittain vähintään kaksi täytäntöönpanovuoropuhelua sidosryhmien kanssa. Vuoropuhelujen tavoitteena on muun muassa yksilöidä osa-alueita, joihin EU:n toimenpiteitä tulisi erityisesti kohdistaa tarvittavien tulosten aikaansaamiseksi. Niitä käydään tasapuolisesti sellaisten tärkeimpien ryhmien kanssa, joihin EU:n politiikat vaikuttavat. Tiedonannossa mainitaan erikseen elinkeinoelämä (mukaan lukien pk-yritykset), työmarkkinaosapuolet, alue- ja paikallisviranomaiset sekä kansalaisyhteiskunta. Vuoropuhelujen tulokset esitetään vuotuisissa tilannekatsauksissa. Ensimmäinen kierros pidetään vuoden 2025 alkupuoliskolla.

Neljänneksi komissio kiinnittää EU-oikeuden noudattamisen valvojana huomiota myös mahdollisiin puutteisiin EU-lainsäädännön täytäntöönpanossa ja soveltamisessa. Komissio käy rikkomusmenettelyitä edeltäviä vuoropuheluita (EU Pilot -menettely) ja voi tarvittaessa aloittaa myös varsinaisen rikkomusmenettelyn. Komissio jatkaa myös strategista

toimintamallia, jossa käsitellään ensisijaisesti rikkomuksia, joiden vaikutukset yleiseen etuun ja elinkeinoelämän etuihin ovat suurimmat. Se toteaa jatkavansa työtään pitkään vireillä olevien rikkomusmenettelyjen saattamiseksi päätökseen. Ellei komissio ole tyytyväinen jäsenvaltiolta rikkomusasiassa saamaansa vastaukseen, se voi nostaa jäsenvaltiota vastaan kanteen EU:n tuomioistuimessa. Tämä voi direktiivin täytäntöönpanon viivästystä koskevassa tilanteessa johtaa siihen, että tuomiossa määrätään jäsenvaltiolle merkittäviä taloudellisia seuraamuksia.

Komission valvontatehtävään liittyen tiedonannossa otetaan esille myös erilaiset alakohdaiset seuranta- ja ennaltaehkäisymekanismit (muun muassa sisämarkkinoiden tulostaulu) sekä ongelmanratkaisuvälineet (muun muassa SOLVIT). Ne ovat keinoja tunnistaa täytäntöönpanoon liittyviä haasteita tai ratkaista yksittäisiä ongelmia.

III EU:n toiminnasta yksinkertaisempaa ja nopeampaa

- a. uusia tavoitteita hallinnollisen rasituksen keventämiseksi mukaan lukien raportointitaakan vähentäminen
- b. uusien yksinkertaistamishdotusten priorisointi (Omnibus-paketit)
- c. EU-lainsäädännön asteittainen stressitestausta
- d. yksinkertaisempi, kohdennetumpi ja vaikuttavampi EU:n talousarvio
- e. EU-säätelyn tilannearvioiden niin sanottujen realiteettitarkastelujen käytännön kokeemukset

Tiedonannossa korostetaan, että kaksoissiirtymä muuttaa maailmaa ja menestyminen vaatii, että EU:n kilpailukykyä parannetaan yksinkertaistamalla säädöskehystä ilman, että EU:n politiikkatavoitteet tai korkeat standardit vaarantuvat. Yksinkertaistamistoimet täydentävät komission vuodesta 2022 soveltamaa ”yksi sisään, yksi ulos” -periaatetta, jolla uuden lainsäädännön kustannukset pyritään kompensoimaan keventämällä rasi-tusta muualla. Komissio arvioi säästöjen suuruudeksi 7,3 mrd. € vuonna 2022, 6,3 mrd. € vuonna 2023 ja 260 milj. € vuonna 2024. Komissio ei kuitenkaan ole julkistanut laskelmien perusteita tai mukaan laskettuja säädöshdotuksia tämän tarkemmalla tasolla.

Komissio jatkaa raportointitaakan vähentämistä. Tavoitteena on vähentää rasi-tusta vähintään 25 % kaikkien yritysten osalta ja 35 % pk-yritysten osalta. Raportointitaakan keventämisen lisäksi komissio tarkastelee myös muuta hallinnollista taakkaa. Eurostatin arvion mukaan 25 % taakankevennys tarkoittaisi koko EU:ssa 37,5 mrd. euron kevennystä komission kauden aikana. Komissio arvioi tavoitteessa edistymistä vuotuisissa tilannekatsauksissa, joihin sisältyy myös linjauksia tulevia yksinkertaistamisaloitteita varten.

Komissio julkaisee vuoden 2025 aikana joukon Omnibus-paketteja ja muita yksinkertaistamishdotuksia, joiden tarkoituksena on parantaa ja nopeuttaa EU:n politiikkojen ja säädösten toimivuutta EU:n kilpailukyvyn vahvistamiseksi. Ensimmäinen Omnibus-paketti sisältää yksinkertaistamista erityisesti kestävästä rahoituksen raportoinnista (CSRD), yritysvastuusta (CSDDD) ja EU:n kestävästä rahoituksen taksonomian aloilla. Lisäksi hiilirajamekanismista (CBAM) annettulla ehdotuksella vähennetään hallinnollista taakkaa ja sujuvoitetaan raportointivaatimuksia.

Investointien yksinkertaistamista koskevan toisen Omnibus-paketin helpottaa muun muassa InvestEU:n ja Euroopan strategisten investointien rahaston käyttöönottoa ja yksinkertaistaa raportointia. Kolmas Omnibus-paketti sisältää ehdotuksen uudesta pienten midcap-yritysten määritelmästä ja paperiraportoinnin poistamisesta tuotelainsäädännöstä. Seuraavat Omnibus-paketit koskisivat digisääntelyä ja maatalouspolitiikkaa. Lisäksi komissio tekee muita aloitteita, joilla yksinkertaistetaan lainsäädäntöä lupamenettelyjen ja raportointivaatimusten helpottamiseksi. Digialoiteilla tuetaan lainsäädännön

yksinkertaistamista ja täytäntöönpanoa. Komissio ehdottaa digitaalisen lompakon pohjalta eurooppalaista yrityslompakkoa rajat ylittävän asioinnin helpottamiseksi.

EU-lainsäädännön stressitestauksesta tulee jatkuva prosessi, jonka tarkoituksena on havaita sääntelyn kumulatiiviset vaikutukset, epäjohton mukaisuudet ja mahdollisuudet yksinkertaistaa sääntelyä. Kukin komissaari huolehtii lainsäädännön stressitestauksesta omalla vastualueellaan. Listaukset arvioinnin alla olevista säädöksistä julkaistaan komission työohjelmassa. Prosessin pohjalta komission seuraavaan työohjelmaan sisällytetään joka vuosi konkreettisia yksinkertaistamistoimenpiteitä.

Komission seuraavaa monivuotista rahoituskehystä koskevassa tiedonannossa todetaan, että komissio aikoo esittää vuonna 2025 ehdotuksen yksinkertaisemmasta, kohdennetummasta ja paremmin reagoivasta pitkän aikavälin talousarviosta.

EU-sääntelyn realiteettitarkasteluja varten komissio ottaa yhteyttä useiden eri alojen yrityksiin, erityisesti pk-yrityksiin ja pieniin midcap-yrityksiin, kerätäkseen käytännön kokemuksia EU-lainsäädännön toimivuudesta. Tulokset otetaan huomioon tulevien yksinkertaistamishdotusten suunnittelussa.

IV Säädösvalmistelun parantaminen

- a. pk-yritys- ja kilpailukykytarkistusten vahvistaminen
- b. delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten sekä niihin liittyvän toimivallan siirron tarkastelu
- c. EU-lainsäädännön älykkään ja digitaalisen toteutuksen suunnittelu
- d. merkittävien muutosten vaikutusten arviointi yksinkertaisella menetelmällä

Tiedonannossa käsitellään EU-lainsäädännön yksinkertaistamisen ja täytäntöönpanon lisäksi myös yleisiä paremman sääntelyn kysymyksiä.

Komissio lupaa soveltaa systemaattisesti vaikutusarvioissaan vahvistettuja pk-yritys- ja kilpailukykytestejä. Kilpailukykytarkistuksissa painotetaan neljää keskeistä näkökohtaa: kustannus-/hintakilpailukyky, kansainvälinen kilpailukyky, innovointikyky ja pk-yritysten kilpailukykyyn kohdistuvat vaikutukset. Pk-yrityksiin liittyvän lainsäädännön vaikutusten arvioinneissa esitetään selkeämmin pk-yrityksiin kohdistuvat vaikutukset sekä tuki- ja lieventävät toimenpiteet. Komissio vahvistaa myös, että se tekee myös kustannusarvioita merkittävien delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten osalta.

Tiedonannossa korostetaan, että lainsäädäntötyössä otetaan alusta saakka huomioon diginäkökohdat sekä hyödynnetään innovatiivisia ratkaisuja kuten sääntelyn hiekkalaitikoita. EU-sääntelyn digivalmiuksia vahvistetaan muun muassa sähköisillä alustoilla ja datan uudelleenkäytävyydellä. Raportointirasituksen keventämiseksi otetaan käyttöön yhden kerran -periaate sekä oletusarvoisen digitaalisuuden periaate.

Komissio aikoo ehdottaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle yksinkertaista menetelmää, jolla niiden tekemien merkittävien muutosten vaikutukset voidaan arvioida. Tarkoitus on testata, miten tällaiset arvioinnit voidaan toteuttaa viivyttämättä lainsäädäntöprosessia tarpeettomasti.

V Kumppanuudet ja yhteinen sitoutuminen

- a. raportoinnin säännöllinen seuranta sekä täytäntöönpanon läpinäkyvyys ja vastuullisuus
- b. yhteistyö EU-lainsäätäjien kanssa yksinkertaisempien ja tuloksellisempien sääntöjen luomiseksi

Jokaisen komissaarin tehtävänä on raportoida vuosittain edistymisestä sääntelyn toimeen- ja täytäntöönpanossa. Raporteissa esitellään kunkin komissaarin vastuualueella edistyminen politiikkatavoitteiden saavuttamisessa, lainsäädännön täytäntöönpanossa ja sen noudattamisen valvonnassa sekä tuki- ja yksinkertaistamistoimenpiteissä. Raporteissa esitellään myös tulokset sidosryhmien vuoropuhelusta, stressitesteistä ja tilanearvioista. Komissio julkaisee tiedot hallinnollisen taakan vähentämistavoitteiden saavuttamisesta ja EU-lainsäädännön täytäntöönpanosta sekä noudattamisen valvontatoimista.

Komissio korostaa, että Euroopan parlamentilla ja neuvostolla on keskeinen rooli yksinkertaisten ja tuloksellisten sääntöjen luomisessa. Toimielimet ovat sitoutuneet vuonna 2016 periaatteeseen, jonka mukaisesti keskeisten muutosten vaikutuksia arvioidaan tarvittaessa. Komissio kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa osallistumaan vaikutusten arviointiin tekemiensä keskeisten muutosten osalta. Komissio korostaa, että kunkin toimielimen tulisi voida hyödyntää yksinkertaistettua menetelmää muutosten aiheuttamien kustannusten arvioimiseksi. Hyvä täytäntöönpano ja yksinkertaistaminen on kaikkien EU:n toimielinten yhteinen prosessi. Komissio tekee yhteistyötä parlamentin ja neuvoston kanssa tavoitteiden saavuttamiseksi uudistamalla toimielinten välisen sopimuksen paremmasta lainsäädännöstä, jotta voidaan selkeyttää, miten tavoitteisiin päästään.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Tiedonanto ei ole SEUT 288 artiklassa tarkoitettu säädös. Se ei ole oikeudellisesti sitova.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentissa vastuuvaiokunta on JURI-vaiokunta.

Kansallinen valmistelu

EU8 kilpailukykyjaosto kirjallinen menettely 3.-4.4.2025

EU-asioiden komitean sijaistason kokous 7.4.2025

EU-ministerivaiokunta 11.4.2025

Eduskuntakäsittely

EU:n parempaa sääntelyä ja EU-säädösten täytäntöönpanoa koskevia E-kirjeitä: E 113/2013 vp, E 36/2013 vp, E 90/2013 vp, E 143/2013 vp, E 160/2014 vp, E 23/2015 vp, E 20/2017 vp, E 91/2018 vp, E 127/2018 vp, E 64/2021 vp, E 157/2022 vp.

Suomen avaintavoitteet EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamiseksi E 58/2023 vp.

Valtioneuvoston selvitys: komission tiedonanto pk-yritysten tukipaketista E 59/2023 vp.

Valtioneuvoston selvitys: komission tiedonanto EU:n pitkän aikavälin kilpailukyvyystä E 24/2023 vp.

Valtioneuvoston selvitys: komission tiedonanto sisämarkkinoiden 30. vuosipäivä E 25/2023 vp.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Kyseessä on komission tiedonanto, joka ei ole oikeudellisesti sitova. Tiedonannolla ei ole vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

Tiedonannolla ei ole suoria taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM (2025) 47 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Isabella Paju VNEUS isabella.paju@gov.fi puh. 050 574 4877
Tiina Haanpää TEM tiina.haanpaa@gov.fi puh. 050 528 3312
Erno Mähönen TEM erno.mahonen@gov.fi puh. 050 433 3472
Sina Uotila OM sina.uotila@gov.fi puh. 050 562 6325

VAHVA-tunnus

EU/430/2025

Liitteet**Viite**